

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 8CoP/279/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7514207523
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 07. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Diana Solčányová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2014:7514207523.2

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach vo veci starostlivosti súdu o mal. deti V. Q. nar. X.X.XXXX a E. Q. nar. XX.X.XXXX zast. kolíznym opatrovníkom Ú. T., L.N. U. E. C. V. deti rodičov N. Q. nar. XX.X.XXXX bývajúcej na Q. ulici č. XX/XX v W. V. v súčasnosti na O. ulici č. XXXX/X v V. zast. JUDr. Ing. Michalom Juhásom advokátom so sídlom Advokátskej kancelárie na Poštovej ulici č. 14 v Košiciach a Y. Q. nar. XX.X.XXXX bývajúceho v W. V. na Q. ulici č. XX/XX zast. JUDr. Ivetou Rajtákovou advokátkou so sídlom Advokátskej kancelárie na Štúrovej ulici č. 20 v Košiciach v konaní o nariadenie predbežného nariadenia o odvolaní otca proti uzneseniu Okresného súdu Košice - okolie z 30.4.2014 č.k. 9P 156/2014-36 takto

rozhodol:

M e n í uznesenie v napadnutom výroku o vyživovacej povinnosti otca voči maloletým deťom Q. V. nar. X.X.XXXX a E. nar. XX.X.XXXX tak, že návrh matky zamietla.

odôvodnenie:

Súd prvého stupňa uznesením z 30.4.2014 č.k. 9P 156/2014-36 zaviazal otca prispievať na výživu mal. V. 100,- € mesačne a na výživu mal. E. 80,- € mesačne od 30.4.2014 ich matke vždy do 15. dňa v mesiaci dopredu. Návrh matky na zverenie maloletých detí do jej osobnej starostlivosti zamietol a rozhodol, že o trovách predbežného opatrenia bude rozhodnuté vo veci samej. Návrh odôvodnil tak, že matka maloletých detí 23.4.2014 podala návrh na úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom, ktorým žiadala zveriť deti do svojej osobnej starostlivosti a určiť výživné od otca pre V. 300,- € mesačne a pre E. 200,- € mesačne a tiež upraviť styk otca s deťmi bez obmedzenia. V návrhu uviedla, že pre pretrvávajúce nehody medzi ňou a otcom maloletých detí, ktoré prešli až do fyzických útokov otca detí voči nej, bola nútená sa s deťmi odsťahovať a prenajať si byt. Konštatovala, že otec detí ju vo februári 2014 fyzicky napadol tak, že musela navštíviť lekára, o čom predložila aj správu. Konštatovala, že pracuje na základe dohody o pracovnej činnosti ako predavačka s dohodnutou hodinovou mzdou 2,- € s max. 10 hod. pracovným časom, v dôsledku čoho jej čistý mesačný príjem predstavuje 80,- €. Uviedla, že odporca zarába mesačne 1.544,31 € netto a svoju vyživovaciu povinnosť voči deťom si neplní. Súd prvého stupňa o návrhu matky rozhodol podľa §-u 102 ods. 1, §-u 76 ods. 1 písm. a/ O.s.p. a rozhodnutie odôvodnil tak, že výživa maloletých detí je ohrozená, pretože ich matka má príjem 80,- € mesačne, v dôsledku čoho nemôže prispievať na nevyhnutnú výživu detí a otec, ktorý je podľa lustrácie v registri L. T. riadne zamestnaný v spoločnosti Y. L. s.r.o., je predbežne schopný prispievať na výživu maloletých detí určenou sumou. Návrh matky na zverenie detí do jej osobnej starostlivosti zamietol s odôvodnením, že matka nepreukázala naliehavosť potreby predbežnej úpravy pomerov, pretože z jej návrhu a dôkazov nachádzajúcich sa v spise nevyplýva, že by bolo bezprostredne ohrozené zdravie maloletých detí, ich život, alebo že by maloletým deťom hrozila bezprostredná ujma. Konštatoval, že maloleté deti sú vo faktickej starostlivosti matky, ktorá sa o nich riadne stará a útoky, na ktoré matka v návrhu poukázala, smerovali výlučne voči nej a nie voči maloletým deťom, čo nepochybne potvrdzuje aj fakt, že matka navrhuje upraviť styk otca s maloletými deťmi bez obmedzenia. Z týchto dôvodov súd prvého stupňa návrh matky na zverenie maloletých detí do jej osobnej starostlivosti ako nedôvodný zamietol.

Proti tomuto rozhodnutiu iba proti výroku o výživnom podal v zákonnej lehote odvolanie otec maloletých detí s návrhom, aby odvolací súd zmenil napadnutý výrok a návrh matky na určenie výživného pre maloleté deti zamietol s odôvodnením, že matka maloletých detí sa zo spoločnej domácnosti odsťahovala bez detí, o ktoré sa on riadne stará a zabezpečuje všetky ich odôvodnené potreby. Odvolanie podal podľa §-u 205 ods. 2 písm. d/ a f/ O.s.p.. Konštatoval, že matka 30.4.2014 opustila spoločnú domácnosť, nakoľko nadviazala mimomanželskú známosť s iným mužom, na deti ničím neprispieva, všestrannú starostlivosť o ne zabezpečuje výlučne on, preto neexistuje naliehavá potreba uložiť mu povinnosť prispievať na výživu maloletých detí. Poprel tvrdenia matky maloletých detí, že ju fyzicky napádal a v tejto súvislosti uviedol, že všetky hádky a nezhody medzi ním a matkou detí boli vyvolané tým, že si matka detí bez jeho vedomia brala pôžičky od nebankových subjektov na účely, ktoré mu nikdy neprezradila a tiež tým, že vyjadrovala nespokojnosť s rozdelením úhrad za jednotlivé platby v súvislosti s užívaním rodinného domu medzi neho, jeho matku a jeho brata, s ktorými žili v jednom rodinnom dome. Jeho agresivitu voči nej si vykonštruovala z toho dôvodu, že opustenie detí je vo všeobecnosti v spoločnosti prijímané s odsúdením. Konštatoval, že maloleté deti sa nachádzajú v rodinnom prostredí, v ktorom vyrastali od narodenia, kde sa cítia bezpečne, čo je za súčasnej situácie pre nich najlepším riešením. Na dôkaz svojich tvrdení o uhrádzaní všetkých odôvodnených potrieb maloletých detí predložil výpis zo L. L.. Na dôkaz svojich tvrdení o osobnej starostlivosti o maloleté deti predložil k odvolaniu lekárske správy o zdravotnom stave maloletých detí. Predložil aj opis nájomnej zmluvy, uzavretej medzi prenajímateľkou a nájomcom, t.j. matkou maloletých detí a jej priateľom N. Á., predmetom ktorej je trojizbový byt nachádzajúci sa na O. ulici v V..

Kolízny opatrovník vo vyjadrení k odvolaniu otca konštatoval, že matka maloletých detí býva v prenajatom trojizbovom byte riadne a úplne zariadenom, udržiavanom na požadovanej úrovni, za bývanie v ktorom platí mesačne 210,- € a rovnaký podiel uhrádza aj jej priateľ, s ktorým býva v spoločnej domácnosti. Konštatoval, že z výpovede matky zistil, že nesúhlasí s tým, aby maloleté deti vyrastali v W. V. v spoločnosti ich otca, starej matky, jej priateľa a brata otca, nakoľko priateľ starej matky a otec maloletých detí požívajú alkoholické nápoje, pod vplyvom ktorých sú hrubí a vulgárni. Opatrovník v správe tiež uviedol, že otec detí je zamestnaný s čistým priemerným mesačným zárobkom 1.500,- €, býva v rodinnom dome, ktorého je spoluvlastníkom so svojím bratom, spláca mesačne hypotéku 250,- €, za plyn platí 152,- € mesačne a za elektrinu 82,- € mesačne, spláca bezúčelovú pôžičku 130,- € mesačne, za poistenie platí 20,- € mesačne a za pohonné hmoty 80,- € mesačne. Kolízny opatrovník rozhovorom s otcom maloletých detí zistil, že tento nesúhlasí, aby boli deti zverené do starostlivosti matky a žiada, aby boli zverené jemu za podmienok, že od matky nežiada prispievať na výživu maloletých detí a styk detí s matkou žiada určiť bez obmedzenia. V správe konštatoval, že mal. V. navštevuje prvý ročník základnej školy, kde za obedy a družinu platí otec 33,- € mesačne a za krúžok karate, ktorý maloletý navštevuje, platí 50,- € mesačne. Na vyšetrenia s maloletými deťmi chodia striedavo matka aj otec. Maloletý E. navštevuje predškolské zariadenie, za čo otec uhrádza 55,- € mesačne, je alergik, je sledovaný tiež v gastro poradni, nakoľko trpí na C.. V závere správy uviedol, že matka žiada styk otca s maloletými deťmi presne vymedziť, v súlade s jej návrhom na rozvod manželstva a úpravu výkonu rodičovských práv a povinností.

Matka vo vyjadrení k odvolaniu otca uviedla, že deti sa nachádzajú v jeho starostlivosti len preto, že otec jej bráni vziať deti do osobnej starostlivosti a neumožnil jej ani presťahovať osobné veci detí, najmä školské potreby staršieho syna. Konštatovala, že došlo k zmene pomerov spočívajúcej v tom, že maloleté deti sa nachádzajú u otca, pretože mu s dôverou umožnila styk s nimi a on jej ich následne odmietol vrátiť. Jej styk s deťmi sa realizuje iba na základe jej opakovaných žiadostí a prosieb, kedy to otcovi detí vyhovuje. Konštatovala, že spoločnú domácnosť opustila preto, že v nej žila aj svokra so svojím priateľom, ktorý neustále požíval alkoholické nápoje, pod vplyvom ktorých ju aj napadol a bola privolaná polícia, čo negatívne vplyva na zdravý vývoj maloletých detí. Poprela tvrdenia otca detí, že dôvodom opustenia spoločnej domácnosti bol jej mimomanželský pomer. Poprela tiež aj jeho tvrdenia o bezdôvodných pôžičkách, ktoré si mala vyberať a v tejto súvislosti priznala existenciu jednej pôžičky vybratej z dôvodu, že jej otec detí ako zárobkovo činná osoba v manželstve, keď ona nepracovala, odmietol uhrádzať základné hygienické náklady a tiež náklady na ošatenie a ostatné potreby. Vo vyjadrení konštatovala, že medzičasom podala nový návrh na vydanie predbežného opatrenia, ktorým žiadala zveriť deti do jej osobnej starostlivosti na základe zmeny pomerov, spočívajúcej v tom, že jej otec odmieta deti vydať, ale tento návrh bol 28.5.2014 konajúcim súdom zamietnutý pre prekážku veci začatej. Vyjadrila názor, že súd v tomto odvolacom konaní nie je viazaný rozsahom odvolania v zmysle

§-u 212 ods. 2 písm. a/ O.s.p., preto navrhuje v kontexte zmeny pomerov a skutočnosti preukázanej pred súdom prvého stupňa (doklad o fyzickom útoku otca detí na ňu) zmeniť rozhodnutie prvostupňového súdu a zveriť maloleté deti na čas do rozvodu do jej výlučnej starostlivosti. Taktiež uviedla, že náhle návštevy lekára otca s maloletými deťmi je potrebné považovať za konštrukciu pre preukázanie jeho tzv. starostlivosti, nakoľko do podania návrhu na rozvod a návrhu na vydanie predbežného opatrenia, nevykonával otec detí ani jednu ním uvedených činností. V závere vyjadrenia uviedla, že nemá záujem traumatizovať deti svojpomocným prevzatím do svojej starostlivosti, a preto sa s dôverou obracia na súd, aby umožnil deťom zdravý vývoj pri matke, v bezpečí od agresívneho správania ich otca a osôb žijúcich v spoločnej domácnosti s ním. Otec sa o deti v súčasnosti stará preto, aby naplnil svoju opakovanú vyhrážku, že ona deti nikdy nedostane a motivuje ich hmotnými darmi k nadviazaniu sa na jeho osobu, čo rozhodne nie je zdravé. S poukazom na § 212 ods. 2 písm. a/ O.s.p. navrhla odvolaciemu súdu maloleté deti zveriť do jej osobnej starostlivosti s tým, že bude ich zastupovať a spravovať ich majetok.

Otec maloletých detí doručil odvolaciemu súdu 2.7.2014 vyjadrenie k vyjadreniu matky, v ktorom uviedol, že postup navrhovaný matkou podľa §-u 212 ods. 2 písm. a/ O.s.p. nie je súladný so zákonom, pretože uznesenie o nariadení predbežného opatrenia, ktorým bol návrh matky na zverenie maloletých detí do jej osobnej starostlivosti zamietnutý bol riadne doručený všetkým účastníkom konania, proti ktorému matka nepodala odvolanie, preto nadobudol právoplatnosť, ale v prípade, ak by odvolací súd dospel k názoru, že je možné zmeniť výrok o zamietnutí návrhu matky na zverenie matky maloletých detí do jej osobnej starostlivosti, pretože ide o nesporné konanie, žiada zveriť deti do svojej osobnej starostlivosti. Poukázal na ľahkomyseľný prístup matky k rodine a k rodičovským povinnostiam, nakoľko opustila a rezignovala na starostlivosť o maloleté deti a pred osobnou starostlivosťou uprednostnila život s novým partnerom. Poukázal na neustále opakujúce sa tvrdenia matky vzájomne si odporujúce, ktorým je aj tvrdenie, že sa obáva jeho agresivity smerovanej voči maloletým deťom, pričom takúto obavu doteraz nikdy nemala. O tejto obave sa nezmieňovala ani v podanom návrhu na nariadenie predbežného opatrenia. Jej obvinenia označil za nepravdivé. Opätovne poukázal na jej nepravdivé tvrdenia v návrhu na nariadenie predbežného opatrenia, že spoločnú domácnosť opustila s maloletými deťmi a následne nový návrh na nariadenie predbežného opatrenia podaný 21.5.2014 už odôvodnila tým, že v neidentifikovateľnom čase došlo k zmene pomerov, spočívajúcej v tom, že jej on deti odmietol vrátiť a neumožnil presťahovať osobné potreby detí. Pokiaľ matka tvrdí a poukazuje na lekársku správu, v ktorej je konštatované, že ju kopol do záhľavia uviedol, že toto konštatovanie sa nachádza v časti zisťovania a konštatovania subjektívnej anamnézy, v ktorej pacient uvádza skutočnosti ako došlo k zraneniu, teda ide o skutočnosti prevzaté od matky. Otec vo vyjadrení vyjadril túžbu, aby deti preživali rozpad rodiny bez toho, aby to v miere väčšej ako je to nevyhnutné poznačilo ich ďalší psychický vývoj. Z uvedeného dôvodu vyhľadal odbornú psychologickú pomoc a správu z tohto vyšetrenia priložil k vyjadreniu, z ktorej sa konštatuje, že v súčasnosti potreby obidvoch maloletých detí dokáže saturovať otec, ktorého starší syn vníma ako stabilného a spoľahlivého venujúceho dostatok emocionálnej aj všestrannej blízkosti, istoty a zázemia domova. Aj mal. E. prežíva emocionálnu stabilitu, bezpečie, rodinné zázemie a pocit domova u otca a je k nemu silne citovo pripútaný. Citová väzba s matkou je v súčasnosti výrazne oslabená, matku dieťa spontánne nespomína. Všetky psychické potreby v súčasnosti aj jemu saturuje otec, brat a starí rodičia, ktorých vníma ako svoju rodinu a kde prežíva dostatok pozornosti, emocionálnej blízkosti, istoty a zázemia domova. V závere vyjadrenia opätovne uviedol, že ak si odvolací súd osvojí názor, že rozsah jeho prieskumnej právomoci sa vzťahuje aj na výrok o zverení detí do starostlivosti, potom navrhuje, aby rozhodol o predbežnom zverení maloletých detí do jeho osobnej starostlivosti, pretože z ním uvedených skutočností nepochybne vyplýva naliehavá potreba pre nariadenie takéhoto predbežného opatrenia. Zdôraznil, že matke detí naďalej posielal 180,- € mesačne tak, ako bol zaviazaný súdnym rozhodnutím, a preto je toto rozhodnutie nevyhnutné zrušiť. Uviedol, že si želá, aby sa matka ich dvoch detí správala zodpovednejšie a aby vnímala svoju zodpovednosť rodiča, nie je si však istý, že matka v tomto období etapy svojho života je schopná túto zodpovednosť vnímať.

Podľa §-u 102 ods. 1 O.s.p., ak treba po začatí konania dočasne upraviť pomery účastníkov alebo zabezpečiť dôkaz, pretože je obava, že neskôr ho nebude možné vykonať alebo len s veľkými ťažkosťami, súd na návrh neodkladne nariadi predbežné opatrenie alebo zabezpečí dôkaz. Podľa ods. 2 cit. zák. ustanovenia, v konaní, ktoré môže súd začať aj bez návrhu, úkony podľa ods. 1 vykoná aj bez návrhu.

Odvolaací súd bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa §-u 214 ods. 2 O.s.p. prejednal vec podľa §-u 212 ods. 2 písm. a/ O.s.p. a na základe skutkových okolností zistených súdom prvého stupňa dospel k záveru, že neboli splnené zákonné podmienky pre nariadenie predbežného opatrenia v súlade s návrhom matky, pretože práva a oprávnené záujmy účastníkov konania predovšetkým maloletých detí neboli bezprostredne ohrozené. Z preskúmaného spisu nepochybne vyplýva, že starostlivosť o maloleté deti je spontánne a riadne zabezpečovaná ich otcom, ktorý im poskytuje stabilizované výchovné prostredie a zabezpečuje všetky odôvodnené potreby, preto záujem maloletých detí, ktoré sú v starostlivosti otca, nepochybnej ani kolíznym opatrovníkom, nie je bezprostredne ohrozený a ingerencia súdu vo forme predbežného opatrenia v súlade s návrhom matky nie je odôvodnená, preto napadnuté uznesenie zmenil podľa §-u 220 O.s.p. a návrh matky zamietol. V tejto právnej veci nebola osvedčená naliehavosť potreby a ani záujem maloletých detí na okamžitom zásahu súdu formou predbežnej úpravy určenia výživného. Z obsahu spisu je zrejmé a nepochybné, že maloletým deťom nehrozí žiadne bezprostredné ohrozenie ich zdravia ani iného závažného dôvodu a tvrdenia matky a nezhoda rodičov, ich protichodné tvrdenia a odlišné hodnotenia tých istých situácií nemôžu byť dôvodom pre zásah súdu formou predbežného opatrenia. Skutočnosti uvádzané matkou v návrhu a v odvolaní otca a tiež vo vyjadrení obidvoch rodičov sú nepochybne relevantné pre rozhodnutie vo veci samej, nie však pre okamžitý zásah súdu práve so zreteľom na skutkové tvrdenia rodičov, ktoré neosvedčujú naliehavosť potreby predbežnej úpravy pomerov. Pretože podania obidvoch rodičov maloletých detí obsahujú zásadne protichodné tvrdenia, ich vzťahy sú značne problematické, bude sa nimi zaoberať konajúci súd v konaní o úprave výkonu rodičovských práv a povinností voči maloletým deťom, pretože ich dôsledné skúmanie si vyžaduje rozsiahle a časovo náročné dokazovanie, presahujúce rámec konania a účelu nariadenia predbežného opatrenia. Z preskúmaného spisu tiež nepochybne vyplýva, že obidvaja rodičia prejavujú záujem o maloleté deti s cieľom osobne sa o nich starať, ale posúdenie, ktorý z rodičov má lepšie osobnostné a materiálne predpoklady pre výkon osobnej starostlivosti o deti nemôže byť predmetom dokazovania pri rozhodovaní o predbežnom opatrení. Až konečné rozhodnutie vo veci ako výsledok dokazovania, zohľadní, ktoré skutkové okolnosti boli dôležité pre rozhodnutie o úprave výkonu rodičovských práv a povinností voči maloletým deťom. Z uvedených dôvodov odvolaací súd nevyhovel návrhu otca ani matky v súlade s §-om 212 ods. 2 písm. a/ O.s.p.. V závere odvolaací súd zdôrazňuje nevyhnutnosť rozumného postoja obidvoch rodičov vo vzťahu k maloletým deťom a za súčasného stavu potrebu minimalizovať vzájomnú neznášanlivosť a jej dopad na psychiku maloletých detí. Je predovšetkým na rodičoch, aby svojim správaním, najmä vzájomnou úctou a toleranciou vytvárali bezkonfliktné prostredie pre výkon svojich rodičovských práv a povinností, snažili sa o jednotný východný postup rešpektujúc sa navzájom v otázkach bežnej starostlivosti o deti.

Toto rozhodnutie senát prijal v pomere hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zák. č. 757/2004 Z.z.).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.